

Zeven leden van het Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, op persoonlijke titel

Contact via Teresa Fogelberg, teresa@teresafogelberg.com of Jos Reinhoudt, j.reinhoudt@mvnederland.nl

De minister van Economische Zaken / Directeur generaal Bedrijfsleven en Innovatie
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Utrecht, 4 juni 2020

Betreft: Staatssteun corona en Transparantiebenchmark

Geachte Heren Wiebes en Gaastra,

Wij, ondergetekenden, richten ons op persoonlijke titel tot u als zeer betrokken en enthousiaste leden van het Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark.

De coronacrisis grijpt hard in in de Nederlandse economie. Veel ondernemingen zullen het niet redden zonder staatssteun. Daarom is het goed dat het kabinet al snel met maatregelen is gekomen die een overgang naar de post-coronaeconomie zo soepel mogelijk moeten laten verlopen.

Met deze steunmaatregelen maakt u opnieuw duidelijk hoe belangrijk een florerend bedrijfsleven is voor een bloeiende samenleving, nu en in de toekomst. Samen met overheden, maatschappelijke organisaties en burgers vormen ondernemingen een samenhangend ecosysteem dat Nederland tot een welvarende natie maakt. Nu is de tijd om na te denken hoe we welvarend blijven.

Uw ministerie voert al 15 jaar jaarlijks de Transparantiebenchmark uit, een onderzoek naar de kwaliteit en de transparantie van de jaarverslagen van de 500 grootste bedrijven in Nederland. Doel van de benchmark is bedrijven te stimuleren verantwoording af te leggen over hun impact op mens, economie en natuur. Door hun strategie, risico's en impact systematisch, op basis van internationaal geaccepteerde standaarden en richtlijnen, te beschrijven in hun jaarverslagen, wordt duidelijk wat hun bijdrage is aan de samenleving van nu en van de toekomst. We kunnen gerust stellen dat de Transparantiebenchmark en de daaraan gekoppelde Kristalprijs in de afgelopen jaren uitgegroeid zijn tot een toonaangevend en prestigieus beleidsinstrument, dat nog steeds kan rekenen op een groot draagvlak onder ondernemingen en maatschappelijke organisaties.

In de afgelopen jaren hebben we gezien dat 50 à 100 koplopers op de benchmark er steeds beter in slagen hun maatschappelijke rol te benoemen. Dit soort bedrijven gedraagt zich als volwassen, serieuze en verantwoordelijke spelers in de maatschappij.

Aan de andere kant van het spectrum staan de ongeveer 250 bedrijven die structureel nul punten halen op de Transparantiebenchmark. Van deze groep is geen openbare informatie gevonden betreffende maatschappelijke verslaglegging. Jaar in, jaar uit weigeren ze een toelichting te geven op hun financiën, hun rol in de Nederlandse economie, hun CO2-uitstoot of hun op welk ander relevant aspect van hun bedrijfsvoering ook. Deze bedrijven kiezen ervoor om te opereren in het duister, en gevreesd moet worden dat het kortetermijndenken hierbij de boventoon voert.

Als leden van het Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark vinden wij het gedrag van deze laatste groep bedrijven niet passen in het Nederland van nu en van de toekomst. Wie mee wil doen in de samenleving, dient open te zijn over zijn motieven en activiteiten. Wie dat niet doet, zet zichzelf buitenspel. Het verstrekken van staatssteun aan dit soort ondernemingen druipt in tegen de manier waarop wij vinden dat een duurzame economie in elkaar zit. Sterker nog: staatssteun dient om in potentie gezonde bedrijven door de coronacrisis heen te helpen. Investeren in bedrijven die geen heldere visie op hun bijdrage aan de samenleving van de toekomst hebben levert waarschijnlijk een slecht rendement op, zowel financieel als sociaal.

Om die reden roepen wij op bij het verlenen van staatssteun tijdens de coronacrisis de volgende uitgangspunten te hanteren:

- Vraag alle 500 bedrijven die vallen onder de Transparantiebenchmark publiekelijk verantwoording af te leggen over de staatssteun die gevraagd of ontvangen is als gevolg van de coronamaatregelen. Maak hier expliciet een voorwaarde van voor alle bedrijven, inclusief de bedrijven die afgelopen jaren nul punten scoorden op de Transparantiebenchmark.
- Heroverweeg de ontvangen staatssteun die gedurende de coronacrisis is ontvangen als hier niet aan voldaan wordt. Bij een nulscore op de Transparantiebenchmark over verslagjaar 2020 kan bij leningen bijvoorbeeld een geen-couance beleid worden gehanteerd bij de terugbetaling.
- Bedrijven die staatssteun hebben gevraagd en ontvangen zouden bij een nulscore op de Transparantiebenchmark over verslagjaar 2020 moeten worden uitgesloten van verdere staatssteun, zoals het PSD-instrumentarium.

Wij zijn ervan overtuigd dat transparantie een cruciaal onderdeel is van een eerlijke en duurzame economie. Zeker nu ook de coronacrisis laat zien dat alle spelers in de samenleving onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en van elkaar afhankelijk zijn, verdienen bedrijven die nadenken over hun bijdrage aan de maatschappij van de toekomst en hier open over rapporteren volop steun. Bedrijven die ervoor kiezen in de duisternis te werken verspelen hun recht op maatschappelijke en financiële steun.

Wij wensen u wijsheid en doortastendheid toe.

Hoogachtend,

- Teresa Fogelberg, voorzitter Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, onafhankelijk duurzaamheidsleider en bestuurder, voormalig GRI leiderschap
- Giuseppe van der Helm, vicevoorzitter Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, directeur Coöperatie Leren voor Morgen, voormalig directeur VBDO
- Charlotte Linnebank, mede oprichter en Executive director van stichting Questionmark en QM intelligence BV
- René Orij, lid Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, werkzaam op Nyenrode
- Jos Reinhoudt, lid Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, werkzaam bij MVO Nederland. Duurzame Denkkraft - advies, training en onderzoek
- Gerhard Schuil, lid Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, programmamanager bij Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO)
- Ralph Thurm, lid Panel van Deskundigen van de Transparantiebenchmark, Founder A|HEAD|ahead| en Co-Founder r3.0

NB: alle ondertekenaars hebben op persoonlijke titel ondertekend.